

Több száz éves térképritkaságokat mentenek a Szegei Tudományegyetemen

Többek között a trianoni béketárgyalások előkészítéséhez használt térképek, XVII. századi, olasz kéziratós térképművek és könyvatos atlaszok is színesítik a Szegei Tudományegyetem Kogutowicz Károly Térkép- és Adattárát. A felbecsülhetetlen értékű ritkaságok megőrzése nemzeti örökségünk szempontjából is fontos. A térképek korábban megkezdett rendszerezésébe és digitalizálásába a Magyar Földrajzi Múzeum munkatársainak bekapcsolódása új lendületet hozott.

2009-ben, az akkor 90 éves egyetemi térkép- és adattár névadására kapóra jött az Ausztráliában élő Kogutowicz unoka, Charles Nilsen szegei látogatása. A Kogutowicz Károly Térkép- és Adattár alapítása és fejlesztése Kogutowicz Károly szervezőmunkájának köszönhető. Trianon után, 1923-ban a legkülönbébb hazai és külföldi (például Egyiptom, Kanada, stb.) intézményeket kérte fel a szemléltetőeszközök pótlására. Jellemző adat, hogy a „gyűjtőmunka” kezdetekor mindössze 98 db térkép állt rendelkezésre, míg egy év múlva már 700 db térkép és 9 db földgömb segítette az oktatómunkát. Az épület harmadik emeletére történt költözéskor már háromezerre nőtt a térképlapok száma. Győrffy István rektor az 1929/30-as tanévben látogatást tett az intézetben, és úgy nyilatkozott, hogy „a Földrajzi Intézet berendezése a kolozsvári állapotoknak felette áll...”

Dr. Szatmári József készített [story maps oldalt](#), ahol térkép alapján lehet böngészni a ritkaságok között.

Az ókortól egészen napjainkig a földrajzi, földtudományi kutatások nélkülözhetetlen kelléke „Földünk tükre”, a térkép. Az elmúlt negyven év digitális forradalma mellett, hogy új horizontokat nyitott meg a térképészetben és a földtudományokban, óhatatlanul háttérbe szorította a gyakran jelentős kulturális, tudományos értékeket, de emellett esztétikai élményt is nyújtó papír térképeket.

- A Szegei Tudományegyetem Földrajz- és Földtudományi Intézetében mindig fontos volt hagyományaink, múltunk értékeinek megőrzése, és átmentése a jövő nemzedékei számára. Éppen ezért örömmel támogattuk a Magyar Földrajzi Múzeum és az SZTE [Földrajz- és Földtudományi Intézet](#) közti, több éve zajló szakmai együttműködést, melynek első lépése egyetemünk díszdoktora, Prinz Gyula földrajzprofesszor hagyatékának digitalizálása és 1900-as évek elején tett közép-ázsiai utazásait bemutató állandó kiállítás elkészítése volt. Ez a szakmai kapcsolat most újabb szintet lépett. Lelkes PhD, geográfus MSc és földrajz Bsc szakos hallgatónkkal közösen megkezdjük térképtárunk rendezését, elfeledett értékeink feltárását és digitalizálását” – fogalmazott Prof. Dr. Pál-Molnár Elemér, a Szegei Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar Földrajz- és Földtudományi Intézet intézetvezetője.

- Bár ennek a munkának még csak az elején tartunk, de már most is sok izgalmas és különleges térképritkaságra bukkantunk. A több ezer térképből álló gyűjtemény rendezése és digitalizálása több hónapig, vagy akár évekig is eltarthat, de az már most látszik, hogy gyűjteményünk a 17. század végétől a 19. század végéig ívelő kartográfiai fejlődés különleges, reprezentatív keresztmetszetét kínálja – tette hozzá Dr. Szilassi Péter, a gyűjteményt gondozó SZTE TTIK Természet- és Környezetföldrajz Tanszék egyetemi docense, a projekt ötletgazdája.

Az eddig átnézett több száz térkép közül jónéhány egyedi, páratlan kultúrtörténeti és tudománytörténeti ritkaság. 1924-1945 között a Szegei Tudományegyetem első földrajz professzora volt Kogutowicz Károly, aki hazánk legjelentősebb térképész dinasztiájának sarja. Az Osztrák-Magyar Monarchiát bemutató térképei tudománytörténeti kuriózumok. A történészek számára is kiemelkedő jelentőségűek Kogutowicz trianoni béketárgyalások, majd a bécsi döntések előkészítő fázisához

készített térképművei, melyek közt saját jegyzeteivel ellátott kéziratos térképeket is találunk.

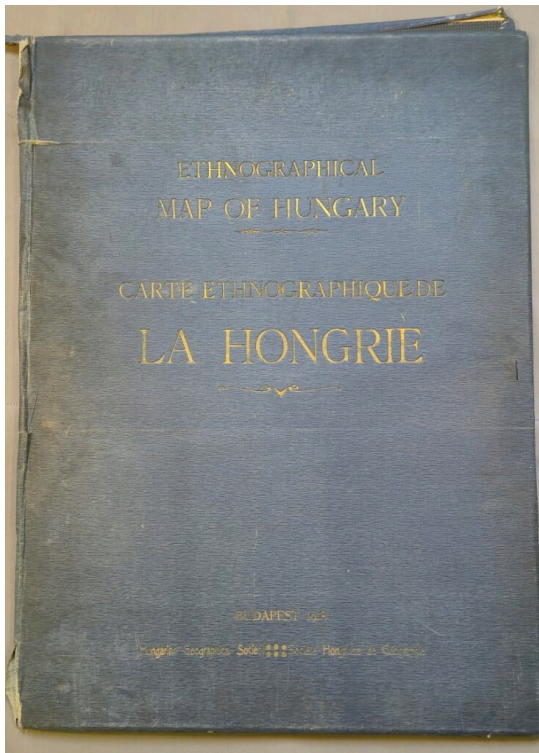
Az SZTE Földrajz- és Földtudományi Intézete térképtárának kiemelkedő darabjai azok az Olaszországban 1600-as évek végén, valamint a 18. és 19. században Magyarországon készült kéziratos kataszteri térképművek is, amelyek az ármentesítések előtti tájhasználat és birtokszerkezet egyedi forrásai. A gyűjtemény becses darabjai közé tartoznak emellett a 18. századi könyvnyomatos atlasztérképek. Részletgazdag kidolgozásuk, kézi színezésük és heraldikai díszítései a térképeket egyszerre teszik tudományos információforrássá és művészeti alkotássá.

A geográfusok és muzeológusok megkezdték a gyűjtemény feldolgozását, archiválását és digitalizálását. A térképek állagmegóvása csak szakszerű tárolás esetén biztosított.

Lévai Ferenc

Sajtókapcsolat:

- Hegedűs-Varga Krisztina, közkapcsolati igazgatóhelyettes
- +36 62 546 778
- sajtó@szte.hu

© Fotó: SZTE TTIK FFI/Dr. Szatmári József

© Fotó: SZTE TTIK FFI/Dr. Szatmári József

© Fotó: SZTE TTIK FFI/Dr. Szatmári József

Eredeti tartalom: Szegedi Tudományegyetem

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:
<https://hellosajto.hu/?p=30125>